

41 (לעיל ב.) 'כתב לה' שיהיה הגט נכתב לשמה של האשה. אלא
 42 שנחלקו התנאים (לעיל א.) במה הדברים אמורים, רבי מאיר אומר
 43 שאין הכתוב מדבר לענין כתיבת הגט אלא לענין חתימתו, שעדי
 44 החתימה הם אלו שמחמתם חל הגט העושה כריתות. ולדברי רבי
 45 מאיר הצריכה התורה שתהא חתימתם לשמה, אבל כתיבת הגט
 46 אין בה שום תנאי ואפילו מצאו באשפה כשר (להלן בג.). ורבי
 47 אלעזר אומר שעדי המסירה הם אלו שמחמתם נעשה הגט לספר
 48 כריתות, ומדין תורה אין צריך כלל חתימת עדים בגט, ולכן
 49 בהכרח שדיברה התורה מענין כתיבת הגט עצריכה להיות לשמה
 50 (לעיל ג.). שיטת רבי יהודה שצריך שיהיו גם הכתיבה וגם החתימה
 51 לשמה (לעיל ג. ד.).
 52 במשנה שלפנינו הכשירו כתיבת הגט על ידי חרש שוטה וקטן.
 53 והגמרא תברר כיצד להבין דין זה לרבי מאיר ולרבי אלעזר, ולפי
 54 מי מהתנאים נעמיד את משנתנו:

משנה

55 **הכל כשרין** – כל אדם כשר לכתוב את הגט, ואפילו חרש שוטה
 56 וקטן אף שאין להם דעת, כשרים הם לכתוב את הגט. וכן האשה
 57 פותקת את גיטה, והגט כשר אף שצריך להיות נכתב מכספו של
 58 הבעל, אלא שצריכה האשה להקנות את הגט לבעלה, והוא נותנו
 59 לה לשם גירושין, ומגורשת בגט זה. וכן האישה פותקת את שוקרו –
 60 את שטר פרעון הכתובה, אף שהדרך היא שהאשה כותבת שובר
 61 לבעלה לראיה שפרע כתובתה. והטעם הוא, מפני שאין קיום –
 62 כשרות הגט – תלוי אלא בכותמו – בעדים החתומים בו. שעדי
 63 החתימה הם אלו שמחמתם חל הגט, וכיון שעדים כשרים חתמו
 64 על הגט לשם האשה המתגרשת, לכן אפילו חרש שוטה וקטן
 65 יכולים לכותבו, וכן האשה יכולה לכתוב את הגט. וכן שובר
 66 שחתומים עליו עדים כשרים כשר לראיה שהבעל פרע את
 67 הכתובה, אף שכתבו הבעל:
 68

גמרא

69 מקשה הגמרא, מדוע הגט כשר אם כתבוהו חרש שוטה וקטן, והא
 70 לאו כגון ידעה ונינהו ואינם יודעים לכתוב את הגט לשמה, שלדעת
 71 המקשן משנה זו היא כשיטת רבי אליעזר הסובר שגט צריך
 72 להיכתב לשמה של האישה והאשה, ואין חרש שוטה וקטן יודעים
 73 לכתוב לשמה.
 74 מתרצה הגמרא, אפר רב הווא, אכן המשנה היא כשיטת רבי
 75 אליעזר וצריך שיכתבו את הגט לשמה,
 76

41 חכמים מכשירים משום ששיטתם כשיטת רבי אלעזר היא, האמר
 42 עדי מסירה פירתי – העדים שמעידים על מסירת הגט הם
 43 המכשירים את הגט, וכיון שעדי המסירה צריכים לקרוא מה
 44 שכתוב בגט לפני מסירתו, אין לחשוש שמא היא תזיף את הגט,
 45 כיון שבשעה שתבא להנישא תצטרך להביא את עדי המסירה
 46 לפנינו, והם יעידו אם היה בו תנאי או לא.

47 הגמרא מביאה מחלוקת עד מתי מכשירים גט שנכתב על דבר
 48 שיכול להזדייף: ואמר רבי אלעזר [האמורא], לא הכשיר רבי אלעזר
 49 [התנא] גט שנכתב על דבר שיכול להזדייף, אלא האמר – רק אם
 50 באותו יום שהיא קיבלה את הגט באה לבית דין שיתירו לה
 51 להנישא, שבאותו יום עדיין זוכרים העדים אם היה תנאי בגט, ואם
 52 זייפה את הגט יכחישה, אבל מקאן עד עשרה ימים, לא – אבל אם
 53 המתניה עם הגט עשרה ימים, וכל שכן אם המתניה יותר, הגט
 54 פסול, חיישין דלמא הנה ביה תנאה וזייפתייה – כי חוששים שמא
 55 היה בו תנאי לרעתה, והיא מחקה אותו, ואין העדים זוכרים מה
 56 היה כתוב בו כיון שעברו כמה ימים. ורבי יוחנן אמר, אפילו מקאן
 57 עד עשרה ימים הגט כשר, כיון דאם איתא הנה ביה תנאה, מידבר
 58 דפירי – אם היה בגט תנאי, העדים שמסרו את הגט זוכרים אותו
 59 אפילו לאחר זמן רב.

60 ואמר רבי אלעזר [האמורא], לא הכשיר רבי אלעזר [התנא] שטר
 61 שנכתב על דבר שיכול להזדייף, אלא כגוטיין – גיטי נשים, שיכולה
 62 להביא את הגט מיד לבית דין, ויתירוה להנישא, ושוב אינה
 63 צריכה את הגט כיון שנתפרסם היתרה, אבל בשאר שטרות, כגון
 64 שטרי חוב, לא התייר רבי אלעזר לכותבו על דבר שיכול להזדייף,
 65 כי שמא לא יוציא המלוה את השטר רק לאחר זמן, וישכחו עדי
 66 המסירה מה היה כתוב בו, ואז נסמוך רק על עדי החתימה, ויתכן
 67 שהוא מחק מה שהיה כתוב שם, וכתב דברים אחרים, וחתימת
 68 העדים עומדת במקומה. וראיה לדבר, דכתיב גבי שטר מכר (ירמיה
 69 ל ב.) 'ונתתם בגלי חרש למען יעמדו ימים רבים', משמע שצריך
 70 לכתוב את השטר על דבר שיכול להתקיים זמן רב, והיינו דבר
 71 שאין יכול להזדייף שיוכלו לסמוך עליו גם לאחר זמן רב.
 72 ורבי יוחנן אמר, אפילו בשטרות התייר רבי אלעזר לכתבם על דבר
 73 שיכול להזדייף, משום שסובר שהעדים שמסרו לפניהם זוכרים גם
 74 לאחר עשרה ימים, וממילא יכול לעמוד ימים רבים. שואלת
 75 הגמרא, והכתיב למען יעמדו ימים רבים, ומשמע שצריך ששטר
 76 יהיה כתוב על דבר שיכול לעמוד זמן רב. משיבה הגמרא, הנה
 77 צעה מוכה קא משמע לן – אין כוונת הפסוק שיש לכתוב שטר
 78 באופן שיוכל להתקיים זמן רב, אלא לתת עצה טובה לאדם כדי
 79 שישמרו כחיותיו, שיניח שטרותיו בכלי חרס ובכך יתקיימו זמן רב:
 80 נאמר בתורה (דברים כד א) 'וכתב לה ספר כריתות', ודרשו חכמים

אגרות קודש

ב"ה, כ"ט טבת, תשס"ו
 ברוקלין.
 שלום וברכה!

...לפלא שאינו מזכיר משיותיו והשפעתו על שכניו, וכמו שכתבתי לו ועוררתיו על זה, זה איזה פעמים, ובודאי עושה בזה, והרי חזקה לתעמולה שאינה חוזרת ריקס, ובמילא יהיו בודאי פירות מזה. וגודל הזכות דלהוציא יקר מזולל כבר אמורה בדברי רז"ל בכמה מקומות ואדם אוכל מפירותיהם בעולם הזה בהטבת הבריאות ובכלל בהמצטרך הן בגשמיות והן ברוחניות, וכיון שיום ההילולא עשרה בשבט ממשמש ובא, בטח ימצא אותיות המתאימות להסביר להשכנים שלו מעבודת הקדש של כ"ק מו"ח אדמו"ר אשר עמל בה בחיים חיותו בעלמא דין, שאחד היסודות שלה היא אהבת ישראל שבמילא הביאה לקירוב בני ישראל מחוגים שונים למקור החיים והטוב הוא ה' אלקינו על פי הדרכים שהורנו בתורתו תורת חיים, והשי"ת יצליחו גם בזה.

ברכה לבשר טוב מהטבת בריאותו בקרוב ממש ובכל הנייל.